

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Bảy, ngày 11/10/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

BÀI 219

NHẤT ĐỊNH PHẢI RỜI XA VỌNG NGŨ

“*Vọng ngữ*” là chúng ta nói lời không thật, lời giả dối khiến mọi người hiểu sai đi mọi việc. Con người nói lời không thật, lời giả dối vì tư lợi, sợ cái lợi của mình bị tổn hại. Hằng ngày, chúng ta quán chiếu bao nhiêu lần chúng ta nói không đúng sự thật? Trên “*Kinh Kim Cang*” Phật nói: “*Vô ngã tướng, vô nhân tướng, vô chúng sanh tướng, vô thọ giả tướng*”. Nếu chúng ta biết không có ta, không có người, không có chúng sanh, không có điều gì là lâu dài thì chúng ta sẽ không nói những lời không thật.

Hòa Thượng nói: “*Tại vì sao Phật Bồ Tát đều nói những lời chân thật? Vì các Ngài vô ngã*”. Phật Bồ Tát vô ngã, chúng ta chấp trước vào “*cái ta*” một cách kiên cố nên chúng ta nói lời không thật để bảo vệ “*cái ta*” này! Phật Bồ Tát không có lợi hại, được mất, hơn thua, tốt xấu nên các Ngài nói lời chân thật. Hằng ngày chúng ta chìm đắm trong thành bại, tốt xấu, hơn thua nên chúng ta cố tình nói lời không thật. Chúng ta cho rằng nói khác đi không phải là nói dối nhưng đây vẫn là nói lời không thật.

Trong xã hội, có những người ngồi một chỗ, nói những lời giả dối mà khiến người khác khuyên gia bại sản. Hòa Thượng nói: “*Người quân tử thấy lợi không màng*”. Cả cuộc đời này tôi lấy câu nói này làm cương lĩnh sống! Những điều gì thuộc về mình thì cho dù chúng ta từ chối, chúng ta không mong muốn nó cũng sẽ đến. Đạo lý “*thấy lợi không màng*”, rất hay, từ nhiều năm nay tôi đã áp dụng, mặc dù tôi làm chưa tốt nhưng cũng thấy được những lợi ích rất thù thắng.

Ngày trước, có một người là giám đốc một công ty lớn thấy tôi có năng lực nên ông muốn kết tình anh em với tôi, một hôm, người này gọi điện cho tôi nói ông có một công việc, nếu tôi làm công việc này thì tôi sẽ có rất nhiều tiền. Khi ông vừa nói xong thì tôi nói: “*Em nói thật! Nếu bây giờ anh bảo em đi đào vàng cùng anh thì em cũng không đi!*”. Ông hỏi tôi đang làm gì thì tôi nói, hiện tại tôi chỉ tu tập và làm những việc lợi ích chúng sanh. Khoảng một vài tháng sau, người này gọi điện cho tôi nói là ông làm ăn gặp khó khăn và nhờ tôi giúp đỡ. Tôi hỏi một tháng ông cần bao nhiêu tiền và tôi đã hỗ trợ ông trong 9 tháng. Sau đó, tôi nói, tôi chỉ có thể giúp đỡ

ông đến đây! Tôi làm như vậy vì họ cũng đã có ân tình, đã kết giao với tôi cho dù đó chỉ là những lời “*đầu môi chót lưỡi*”, kết giao vì lợi hại.

Người quân tử là người: “*Thấy lợi không màng, thấy khó dấn thân*”. Người quân tử thì thấy lợi không màng nên chắc chắn họ sẽ không lừa gạt chúng sanh. Người ngày nay lừa gạt cả những con vật, những sinh vật này rất đáng thương! Có người buộc sợi dây vào chân một con chim sẻ, sau đó cho con chim sẻ đó ra ngoài, ở cạnh đó họ đặt một cành cây đã dính keo. Con chim sẻ kêu nên rất nhiều con chim khác đến đậu trên cành cây đã dính keo. Khi họ gỡ chân của những con chim ra khỏi cành cây thì màng da ở chân của con chim bị tuột ra. Nhân quả của việc lừa gạt chúng sanh rất khủng khiếp nhưng họ không biết!

Hòa Thượng nói: “***Con người vì sao không thể nói lời thành thật? Điều là vì tham “đanh vọng lợi dưỡng”, thỏa mãn “năm dục sáu trần”, Chúng ta đều có “cái ta”, “cái của ta” rất kiên cố nên phải nói lời gian dối. Phật Bồ Tát vô ngã, không có “cái ta” nên các Ngài chỉ nói lời thành thật. Nếu chúng ta nói lời không thật thì người khác sẽ nhận ra. Hòa Thượng nói: “Bạn chỉ gạt được những người tâm ý qua loa, những người có tâm se se thanh tịnh thì sẽ nhận ra ngay”.***

Hôm qua, tôi tiếp một vị khách, Thầy đã từng ở chùa Đông Lâm, của Tổ Huệ Viễn ba năm và cũng từng tu ở Đông Thiên Mục Sơn, trong khi nói chuyện, tôi nói ra những tâm cảnh của Thầy hiện tại. Thầy nói lời cảm ơn tôi vì tôi đã nói lời thành thật. Tôi có thể nói thẳng, nói thật vì tôi vô tư, vô cầu. Nếu hằng ngày, chúng ta luôn sống trong tâm cảnh có tư, có cầu thì lời nói của chúng ta sẽ bị ảnh hưởng. Trong khởi tâm động niệm, hành động, cách đối nhân xử thế của chúng ta mà không có tư, không có cầu thì chúng ta chắc chắn sẽ nói lời thành thật.

Hòa Thượng nói: “***Vọng ngữ” là phiền não nghiêm trọng cho nên Tổ Sư Đại Đức xưa nay khuyên chúng ta tu hành, trước tiên là phải đoạn trừ vọng ngữ***”. Chúng ta phải đoạn trừ những lời nói không thật. Nếu chúng ta rời xa lợi hại, được mất, hơn thua thì chúng ta sẽ không nói những lời không thật. Nếu chúng ta luôn chỉ muốn cho đi thì chúng ta nói dối để làm gì? Từ lâu tôi đã làm và khuyến khích mọi người cùng trồng rau, làm đậu để tặng mọi người. Chúng ta sẵn sàng tặng họ lò đậu, hỗ trợ tiền lắp đặt lò đậu cho những nơi nào mọi người tích cực làm. Người ta nói lời không thật là để đạt được lợi ích của mình. Nếu chúng ta luôn muốn cộng đồng được lợi ích thì chúng ta không cần phải nói lời không thật. Đạo lý này tưởng chừng rất dễ hiểu nhưng nhiều người không hiểu. Có người hỏi tôi, vì sao người nào đó nói lời không thật. Tôi nói, người ta nói không thật vì sợ tổn hại cái lợi của mình.

Hòa Thượng nói: “***Những tập khí, phiền não khác dễ đoạn. Vọng ngữ mà không đoạn thì khẳng định tập khí này sẽ chướng ngại rất lớn cho việc tu hành của chúng ta. Trong nhà Phật, vọng ngữ là một đại giới. Phật dạy chúng ta không được***

vọng ngữ, chúng ta có làm được hay không? Vì sao không làm được? Là do “tự tư tự lợi” làm chủ. Chúng ta nghĩ rằng nếu không nói dối thì họ sẽ gặp bất lợi”.

Chúng ta tưởng rằng đây là lỗi nhỏ nhưng thực ra đây là lỗi rất nghiêm trọng. Nhà Phật có bốn trọng giới là “sát, đạo, dâm, vọng”, sát sinh, trộm cắp, tà dâm, vọng ngữ. Có ai vì lợi ích cho người, vì đại chúng xã hội mà phải nói lời vọng ngữ hay không? Chỉ có người vì tư lợi mới nói lời không thật. Họ không biết rằng, nếu họ nói lời không thật thì cái được không bằng cái mất. Người thế gian nói đến khái niệm “tín dụng”, nếu chúng ta mất đi “tín dụng” thì chúng ta sẽ không được người khác tin tưởng. Người thế gian cũng nói: “Một lần bất tín vạn lần bất tin”.

Hòa Thượng nói: “***Phàm phu khởi tâm động niệm trước tiên đều là mình có lợi hay không. Người thế gian biết rất rõ mà vẫn cứ phạm, biết rất rõ mà vẫn cứ làm, đây là vô minh, mê mờ. Chúng ta biết rất rõ mà vẫn cứ làm thì tổn thất chúng ta phải nhận rất lớn, cái lợi chúng ta đạt được quá nhỏ!***”. Người thế gian thấy có lợi thì họ mới làm, nếu không có lợi thì họ không làm. Phật Bồ Tát rời xa ý niệm lợi hại, các Ngài chỉ có ý niệm làm sao giúp chúng sanh một cách tốt nhất. Người thế gian chỉ vì cái lợi nhỏ mà nói lời không thật, họ không biết là ngay đời này họ sẽ bị tổn thất rất lớn, đời sau và vạn đời sau thì tổn thất sẽ càng lớn hơn.

Tôi rất nhớ lời khuyên của Hòa Thượng là: “***Bạn thiệt thòi à! Bạn thiệt thòi bao lâu? Nhiều nhất là vài chục năm. Bạn làm người thiệt thòi vài chục năm nhưng sau đó bạn được làm Phật Bồ Tát. Bạn không muốn làm người thiệt thòi, bạn muốn chiếm phần hơn vậy thì cũng chỉ được vài chục năm, sau đó bạn đi vào tam ác đạo. Bạn thử nghĩ xem, cái được, cái mất ở đây quá chênh lệch! Cái được rất ít, ngắn ngủi, cái mất rất to lớn. Nếu chúng ta đi vào tam ác đạo thì đến bao giờ chúng ta mới có thể trở lại kiếp người? Việc này chúng ta phải tính, phải quán sát rõ ràng! Đừng mơ mơ, hồ hồ làm theo tập khí xấu ác của mình!***”.

Chúng ta ở thế gian này bao nhiêu năm, hưởng được bao nhiêu niềm vui nữa? Cho dù chúng ta ăn nhiều đến đâu thì mỗi ngày chúng ta chỉ ăn được ba, bốn bữa ăn. Buổi tối, chúng ta nằm trên một chiếc giường rộng 2m nhưng cũng chỉ nằm trong một góc giường. Chúng ta tham cầu để làm gì? Chúng ta có nhiều tiền của, có địa vị thì cuối cùng cũng phải đi vào vòng sinh tử. Cái lợi không được bao nhiêu mà cái hại thì vô cùng to lớn!

Những năm trước tôi chuyên dịch đĩa Hòa Thượng, sau đó, tôi đi giảng ở khắp các nơi. Một số người thường dõi theo những việc tôi làm, một lần, khi tôi đi giảng ở Hà Nội về có người nhắn tin nói với tôi rằng, tôi chắc đã nhận được nhiều quà. Đây giống như lời nhắc nhở rằng tôi không được tham lợi dưỡng, nhờ lời nhắc nhở này mà tôi cự tuyệt tất cả quà tặng của mọi người. Khi tôi tổ chức Lễ tri ân Cha Mẹ, một số người cũng dõi theo xem tôi có làm vì lợi dưỡng hay không. Khi tôi mở trường học, cũng có người cho rằng tôi mở trường để kinh doanh. Họ nói với mọi người là tôi làm

mọi việc để thu lợi dưỡng nhưng khi biết đó không phải là sự thật thì họ cũng không xin lỗi tôi.

Một lần tôi đến Bắc Mỹ để giảng Phật pháp, giảng “*Đệ Tử Quy*” có người đứng trước đại chúng ở ngay tại nhà ăn mắng tôi rằng, tôi có học lớp đào tạo ở Đài Loan không mà lấy tư cách gì để dạy “*Đệ Tử Quy*”. Tôi chỉ nói “*dạ*”. Sau đó, khi họ biết chúng ta đã xây dựng hệ thống Khai Minh Đức và tổ chức được nhiều lớp học hiệu quả thì sáng hôm sau, họ lên phòng tôi xin lỗi. Họ mắng tôi trước đại chúng nhưng lại đến phòng riêng để xin lỗi!

Đến khi tôi làm các vườn rau, tôi làm vườn rau đầu tiên là ở tại đây, với diện tích chỉ gần 20m², sau gần hai năm tôi cùng các anh em triển khai xây dựng vườn rau ở khắp các nơi. Người ta cũng theo dõi xem tôi có làm vì tư lợi hay không. Sau khi xây dựng xong vườn rau thì tôi chuyển giao lại cho mọi người trồng, nguyên tắc của các vườn rau là chỉ tặng chứ không bán. Tôi dặn các chú, tặng rau, tặng đậu là phải tặng lần lượt tất cả mọi người, không để người ta tăng thêm lòng tham, tất cả mọi người đều sẽ được nhận. Sau khi theo dõi một thời gian, họ thấy tôi không có tư lợi từ việc trồng rau nên họ đã không tiếp tục bàn tán. Người thế gian cho rằng, ai cũng làm vì lợi, họ không biết rằng, Phật Bồ Tát không làm vì lợi. Người chân thật học Phật thì sẽ làm theo cách làm của Phật Bồ Tát. Chúng ta chưa phải là Phật Bồ Tát nhưng chúng ta đang học theo Phật Bồ Tát để tương lai trở thành Phật Bồ Tát. Chúng ta muốn làm Phật Bồ Tát, chứ chúng ta không muốn làm chúng sanh.

Hòa Thượng nói: ***“Tổn thất lớn nhất của chúng ta là gì? Chúng ta đánh mất đi mình tâm, kiến tánh của chính mình. Bạn thử nghĩ xem, tổn thất này lớn không? Chúng ta nói những lời không thật, làm những việc không thật để có được những thứ giả dối. Nếu chúng ta chân thật thấu hiểu lợi hại, được mất thì chúng ta chắc chắn sẽ tùy thuận theo giáo huấn của Phật Bồ Tát”***. Chúng ta có nhiều tiền đến đâu thì khi chúng ta chết những thứ này cũng để lại ở thế gian. Nếu chúng ta thật làm theo lời Phật Bồ Tát thì chúng ta chỉ được lợi, chân thật là pháp hỷ sung mãn, niềm vui dâng trào trong tâm.

Nhiều người cảm thấy không có gì vui nên họ phải đi tìm niềm vui bằng cách đến quán cà phê nói chuyện với mọi người. Chúng ta ở yên một chỗ nhưng không bao giờ thấy buồn. Hằng ngày, tôi không có thời gian rảnh để buồn, tôi ngày ngày dâng trào niềm vui vì những việc làm của tôi đều lợi ích tha nhân. Hằng ngày, nếu chúng ta có niềm vui từ nội tâm thì chúng ta đang ngày ngày làm sáng tỏ chân tâm, bản tánh của mình. Chúng ta chìm đắm trong cái không thật chính là chúng ta làm mờ đi chân tâm, bản tánh.

Hòa Thượng nói: ***“Người thế gian chìm đắm trong cái không thật để thỏa mãn tham cầu. Chúng ta học Phật, nếu chúng ta muốn ngay trong đời này thành tựu đạo nghiệp thì nhất định phải rời xa những thứ không thật”***. Những lời này tưởng

chừng đơn giản nhưng ý nghĩa rất thâm sâu. Chúng ta muốn thành tựu đạo nghiệp thì phải viễn ly những thứ ở thế gian. Chúng ta thường chìm đắm trong tư lợi, tư dục, tư tình. Người thế gian không màng đến việc thoát ly sinh tử, chúng ta học Phật, mục tiêu sau cùng là thoát ly sinh tử. Chúng ta muốn thoát ly sinh tử thì nhất định phải tùy thuận theo giáo huấn của Phật. Nếu chúng ta tùy thuận theo tập khí phiền não thì chúng ta nhất định sẽ đi vào vòng sinh tử.

Mỗi ngày, Hòa Thượng đều nhắc nhở chúng ta, có những việc Ngài nhắc đi nhắc lại, nói đi nói lại nhiều lần, người thế gian nghe nhiều thì chán nhưng chúng ta càng nghe càng vui. Chúng ta nghe lời dạy của Hòa Thượng thì chúng ta giống như một cái cây ngày ngày được tưới nước, càng nghe chúng ta càng thâm thấu. Nhiều người nghe lời giảng của Hòa Thượng một cách hời hợt. Trước đây, nhiều người khuyên tôi: *“Thầy giảng Phật pháp phải cười, phải khen để mọi người cảm thấy vui!”*. Tôi nói với họ: *“Vậy thì cô đã đi nhầm chỗ rồi, cô nên đi chỗ khác!”*. Họ nghe họ không cảm thấy vui nhưng tôi cảm thấy rất vui, từng câu Hòa Thượng dạy đều khiến tôi chấn động.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng nói: ***“Tại vì sao Phật Bồ Tát không nói dối? Vì các Ngài không có cái ta, các Ngài vô ngã. Chúng ta có “cái ta”, cái ngã nên chúng ta nói dối để bảo vệ cho cái ta này!”***. Hòa Thượng thường nói: ***“Không gì khác hơn là chúng ta phải ngày ngày bồi dưỡng, bổ cứu, bổ sung để gột rửa tập khí, phiền não xấu ác của chính mình”***. Chúng ta tưởng chừng điều này dễ nhưng chúng ta tu hành mấy mươi năm vẫn chưa thể thay đổi tập khí, vẫn nói dối. Chúng ta quán sát, một ngày, từ sáng đến chiều, chúng ta nói dối bao nhiêu lần?

Thầy Thái từng kể câu chuyện, khi người con nghe thấy Mẹ nói điện thoại với người khác là Bồ không ở nhà, người con đã thắc mắc là tại sao Mẹ nói dối. Chúng ta nói khác với sự thật chính là đã nói dối. Trước đây, tôi nói dối, nói lời không thật rất nhiều, dần dần tôi giảm nói những lời không thật. Hằng ngày, tôi không nói điện thoại, nếu chúng ta không có cơ hội nói chuyện với mọi người thì sẽ giảm đi những lời nói dối. Mỗi ngày, khi tôi lên Phật điện tôi đều nhìn Thấy Phật Bồ Tát, nghe thấy tiếng niệm Phật, nếu có thời gian rảnh thì viết chữ ***“Nam Mô A Di Đà Phật”***, chữ ***“Tín-Nguyện-Hạnh”***, vậy nên tôi không có cơ hội nói dối, nói lời không thật.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập Mang lại lợi ích cho mọi người!